

Dag 9 van de eerste taalperiode

1. Muzikale opmaat (25 minuten).

Zang en blokfluit.

2. Mondelinge herhaling en ritmiek (25 minuten in de 1e klas, later 15 minuten).

Sprekens, klappen, stappen enz. van reeksen, versjes, gedichten, elementen uit de leerstof, rekenen.

3. Instructie (introductie of inleiding op het lesthema) (25 à 35 minuten).

Vóór de aanvang van de school heb je op de linkerhelft van het middendeel van het bord Maria getekend.

Op het bord voor de analyse heb je twee of drie nieuwe zinnen bijgevoegd.

Op het bord voor de synthese heb je de L overal afgeveegd en aan de klinkers de letter M toegevoegd; bovenaan vóór de klinkers, onderaan achter de klinkers. De eerste kolom onderaan en de vierde kolom onderaan zijn meervoudsvormen. De eerste kolom onderaan: de lange klank in een open lettergreep; de vierde kolom onderaan: de korte klank in een gesloten lettergreep, met verdubbeling van de M.

Op het bord heb je ook de drie nieuwe vormtekeningen gezet.

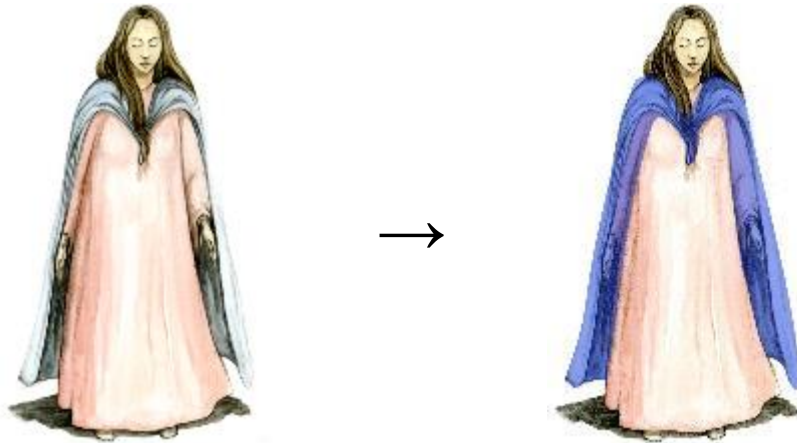
De letter M

3.1. **Het nieuwe thema aanbrengen** Het sprookje *Het kind van Maria* (Grimm 3) waaruit de letter M zal komen, herhalen aan de hand van vragen. Hoewel dit sprookje een religieus thema heeft met de Maagd Maria in de hoofdrol en ik godsdienstbeleving op school liefst vermijd, gebruik ik het hier toch omdat religie ook tot de culturele bagage hoort en religieuze elementen nog overvloedig in de maatschappij aanwezig zijn, denk maar aan kerken, kapellen, Mariabeelden, musea, beelden in de openbare ruimte, enz.

De letter **M** is te horen in enkele woorden uit dit sprookje: **M**aria, **M**aagd, **M**eisje, **M**antel, **M**ond. Maria wordt meestal afgebeeld met een blauwe mantel. Het beeld van de mantel die over de schouders gedragen wordt stemt overeen met de letter **M**. Ook de bovenlip van de mond geeft de vorm van de letter weer.

Omdat het euritmische gebaar voor M niet gemakkelijk kan overvloeien in de gebaren van de klinkers gebruik ik een gebaar waarin de letter M te herkennen is: de handen, palm onderaan, met de vingertoppen tegen elkaar voor de borst, bewegen eerst een klein beetje omhoog en gaan

dan zijwaarts naar beneden. De handen blijven daarbij steeds horizontaal met de rug naar boven. Dit gebaar kan vloeiend overgaan in de klinkers.

Je tekent de vier verschillende vormen van de letter M op het bord en laat ze door de kinderen lezen met het gebaar erbij.

Je zoekt samen met de kinderen namen en woorden die met M beginnen. Daarna namen en woorden waarin de M voorkomt of die eindigen op M. Enkele namen en woorden zet je onmiddellijk op het bord, andere noteer je op een blad en vul je later, tijdens de zelfstandige verwerking, aan op het bord.

3.2. Herhaling van de letter **L**. De letter **L** vergelijken met de letter **M**. De letter **L** heeft slechts 2 rechte lijnen, de **M** heeft er vier, waarvan twee schuine. De **L** staat stevig met de voet op de grond, de **M** lijkt meer een ingezakte brug op twee palen. De **L** kun je gemakkelijk met de tong laten klinken, de **M** laat je klinken met de lippen op elkaar. De **L** is beweeglijk met de tong, de **M** staat stil met de lippen. Als je iets lekkers krijgt, doe je met de tong op voorhand **lllll**, en als het in je mond is, doe je met de lippen **mmmmm**.

3.3. Analyse van teksten (visuele analyse, auditieve synthese). Je hebt vóór de aanvang van de school enkele zinnen toegevoegd. Bijvoorbeeld (elke regel in een andere kleur):

Bijvoorbeeld:

Waar is mijn gouden bal?

Ach, mijn bal is in de bron gevallen.

Het prinsesje is heel droef.

Doe open, prinsesje, doe open.

Weet je niet wat je gisteren beloofd hebt
bij de koele bron?

Koningsdochter, jongste, doe open de deur.

Ik doe de deur open.

Jij bent een vieze kikker!

O, wat ben je mooi!

Ik wil in je bedje slapen.

Ik gooi je tegen de muur!

Nu is de kikker een mooie prins.

De koning is zeer boos.

Ik heb een ring ingeslikt.

We kunnen nog niet vliegen.

Waar gaat de reis naartoe?

Ik ben verdwaald in het bos.

Lief kind, ik ga op reis.

Heb je het niet gedaan?

Als je niet te groot geschreven hebt, kunnen al de zinnen tot hiertoe onder elkaar op het bord. Is het bord toch eerder vol, dan veeg je de bovenste zinnen af en in de plaats daarvan zet je de nieuwe zinnen.

Met visuele analyse en auditieve synthese kom je bijvoorbeeld tot deze zinnen:

Lief prinsesje, ik ga op reis in je gouden bedje.

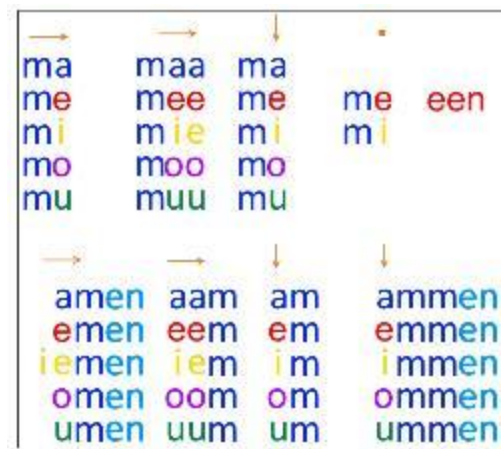
Ben jij niet boos, mooie prins?

Jouw koningsdochter gaat niet in het vieze bos slapen.

Na elke zin volgt er een zeer kort klasgesprekje over de inhoud van de zin.

Daarna visuele analyse op letterniveau. Laat enkele kinderen de letters **a, e, i, o, u, k, s, l** en **m** aanwijzen.

3.4. Syntheseoefeningen (visuele synthese).

Op dezelfde wijze als de vorige dagen laat je de klank van de medeklinker en de klinker in elkaar overvloeien, ondersteund met gebaren.

Na het oefenen van de onderste kolommen kun je weer met één of twee woorden spelen door wisselende medeklinkers vooraan te plaatsen.

Zo kun je hier

bijvoorbeeld met **ommen** in de vierde kolom onderaan de volgende reeks maken:

sommen
kommen
bommen
dommen
gommen

Met de eerste kolom onderaan kun je bijvoorbeeld deze woordenrij maken:

ramen
lemen
kiemen
komen
lumen

3.5. Dictee (auditieve analyse, visuele synthese).

Net als de vorige dagen kunnen de kinderen nu korte woorden vormen met de gekende klinkers en medeklinkers.

3.6. Vormtekenen

4. Zelfstandig werk (30 minuten).

Bordschema van de letter **L** afvegen.

Namen en woorden met de letter **M** op het bord aanvullen.

Individuele kinderen begeleiden.

5. Terugblik en vooruitblik (10 minuten).

L: *‘Welke letter hebben jullie vandaag geleerd? Teken ze met de hand in de lucht (of op een andere manier).’*

Herhaal de zinnen van de analyseoefening.

Herhaal kort de letters **a, e, i, o, u, k, s** en **l** van de syntheseoefening.

Herhaal de drie vormtekeningen. Teken met de hand in de lucht (of op een andere manier).

L: *‘Morgen gaan jullie de letter **M** leren.’*

Is dit de laatste dag van de taalperiode en volgt er een rekenperiode dan kondig je die aan met het eerste getal dat aan bod zal komen: het getal EEN en het cijfer 1. Volgt er een andere periode, dan kondig je het eerste thema van die periode aan.

6. Pauze

7. Vaklessen na de pauze

8. Namiddag: bij voorkeur kunstzinnige vakken en bewegingsvakken.